

בית תפארת

ליקוט מחזרות רבותינו הק' לבית זועהיל וזלאטשוב זיע"א

עטרת תפארת

ד"ת מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

סוכות - זמן מסוגל לאחדות

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ראש ישיבת מיד בעת בואו להשתתף ב'חנוכת הבית' לבנין ישיבתנו הק', ביקשו ממנו שישא מדברותיו לכבוד גודל המעמד, וזאת על אף שלא סכמו עמו מבעוד מועד על כך, ופתח ואמר: בודאי שאין בכוונתכם שאפתח עתה ב'שיעור כללי', ואף לא 'חסידישע תורות' כי מן הסתם בקיאים אתם יותר ממני, לכך אפתח בדרוש על ענין 'שכן טוב'. ופתח פיו בחכמה על גודל החשיבות של 'שכנות טובה', אשר ישכנו זה לצד זה שני בתים נאמנים לה', וזאת בשל היות ישיבת מיד הרוממה בבחינת 'שכן טוב' לבנין הישיבה.

ועל זה הדרך נראה להקדים דהנה הגאון רבי יעקב עמדין זיע"א בסידור 'בית יעקב' הביא תפלה ובקשה לאומרה בשעת אגידת הלולב בערב יו"ט, וכבר נהגו בהרבה בתפוצות ישראל לומר ה'יהי רצון', אשר כל ענינה לאחד בין כל הד' המינים שיהיו 'לאחדים ביד', וזאת על אף שכל אחד מהם מרמז על ענין אחד נשגב ושונה מרעהו, נמצינו למדים דבכח יו"ט סוכות זמן שמחנתנו לאגד ולקשר כל הנראים בנפרדים עד שיהיו מאוגדים כ'אחד'.

והנה בשפת אמת (סוכות תרל"ד) כתב דג' הרגלים הם מכוונים כנגד ג' הבחינות בכתוב (דברים ו, ה) 'בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך', דפסח מכיון כנגד בחינת 'בכל לבבך' כיוון שזהו זמן ביעור ה'שאור שבעיסה' - היצר הרע, וחג השבועות מכיון כנגד 'בכל נפשך', כי אז נתעורר ההרגשה בנפש ובמ"ש 'ונפשי יצאה בדברו', וחג הסוכות מכיון כנגד 'בכל מאודך', כיון שביו"ט זה מניח ביתו הפרטי הקרוב ללבו, ועובר לדור בדירת ארעני. ונראה דיש מכאן סימוכין דדוקא ע"י ה'יצאה' נעשה קירוב לבבות.

ענני הכבוד היה מרוב אהבת השי"ת לעמו ישראל

הנה איתא בגמ' (סוכה יב, א) דה'סוכה' היא זכר לענני הכבוד, ויש לתמוה דהלא 'נס ענני הכבוד' הוא רק אחד משלשת הנסים שראו ישראל במדבר, בארה של מרים, מן, וענני הכבוד, וכי מה נשתנה נס ענני הכבוד שתקנו זכר לנס, מה שלא מצינו בשני הנסים האחרים.

עוד מצינו בגמ' (ברכות כא, א) מנין לברכת התורה לפניה מן התורה שנאמר (דברים לג, ג) כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו. ועל פשטות הכתוב יש לתמוה למה פתח בשם ה' המרמז על מדת הרחמים, וסיים ב'אלקינו' המרמז על מדת הדין, והיה לו להתחיל ולסיים באותו שם. ועוד יש לתמוה על זה הדרך מה טעם אנו מברכים בברכת התורה 'ברכו את ה' המבורך' דבו מוזכר שם ה' המרמז על רחמים, משא"כ גבי ברכת המזון המוזכר בסמוך שאנו פותחים בו באמירת 'נברך אלקינו' שהוא מרמז על 'דין'.

תפארת רבותינו

ד"ת מרבותינו נבג"מ

יקרא דמלכא

בח' סוכה - "מחסה ומסתור" (ישעיה ד. ו). היינו בח' הצרפתית שאמרה לאליהו (מלכים א', י"ז י"ח) באת אלי להזכיר את עוני, כי לפי ערך שלך אני מרשעת, ומטעם זה המחלוקת על הצדיקים, שעל ידם מתעוררים עונות, ודווקא הקרובים והמכירה את הצדיק ואינם לומדים ממעשיו נגרם להם רע ח"ו, לכן נתעורר עליהם מחלוקת, משא"כ הרחוקים שאינם יודעים ומכירים המעשים של הצדיק, מכיון שאינם נענשים מהצדיק יש להצדיק מנוחה מהם. וכן בכללות ישראל כלפי האומות, אחר ימי תשובה והתפילה מתעלים מאד, ולולא שהקב"ה מסתיר ומחסה עליהם ע"י הסוכה, לא יוכלו לעמוד מפני הקטרוג הגדול של הבעל דבר שנגרם לאומות הזכרת עונותם ובפרט המצוקות שעושים לישראל.

סוכה בח' "חג האסיף", שמאסף שכל ומדות, ע"י שנכנסים המקיפים מתרבה השכל, ע"י שמזככים המדות מתקרבים הרחוקים, ונוסף גדלות הקומה מצד הראש ואריכות הרגלים מצד מטה, (וכפי) וכשהגוף זך ונקי יכולים לקבל נשמה טהורה וגדולה, מאסף לכל המחנות.

הכלל, "הקב"ה מלא כל הארץ כבודו", וצריכים להבין איך מתקיים הפסוקה (דברים לא יח) ואנכי הסתר אסתיר, הלא אין דבר בעולם שיכול להבדיל ולהסתיר לפניו, אלא בזמן שאדם זוכה להכיר בהשגחת בוראו בכל עניניו ובפרטי פרטיו, זהו בח' ענני סוכות - צילא דמהימנותא, והעננים מקיפים סביבו מכל צד ופינה, כי סוכה, ענינו, סוכה וצופה והסתכלות מלמעלה. ומתי זוכה לזה, אחר שזכה לעיקר התשובה, היינו כשמחפש ומבקש אחר מלוא כל הארץ כבודו, בח' העננים המקיפים, והוא שמכיר שהכל בהשגחה ומאתו היתה זאת, ומאמין שהוא לטובתו, בח' צילא דמהימנותא, הגם שאין מבין הטובה, מאמין שסופו להכיר, ובנתיים בח' הקפה המקיפים הקפת חנוני, וזהו בח' ואמונתך סביבותיך (תהלים פט ט), ששם האנכי בתכלית ההסתור. ואלו שמצדיקים הדין ומאמינים בשלימות, הגם שמדקדקים עמהם כחוט השערה מקבלים באהבה, להם נתגלית ההשגחה, ונהפכים המקיפים לממלא בח' מלוא כל הארץ כבודו. ועיקר התשובה שמתקן הזמן, שנכנסין המוחין, ויכולים להניג המוחין כרצונו, כי רצונו לעשות רצונו, וזה זמן שמחתינו, שעל ידינו יתגדל כבודו ית' וימלא כל הארץ כבודו.

ענין הנענועין, קטן היודע לנענה חייב בלולב (סוכה מב.) ובגמרא (שם לז:) לעצור רוחות וטללים רעים, מצינו נענע בראשו אצל הקב"ה

המשך - תפארת רבותינו

(ברכות ז.) והוא ענין קבלה והסכמה (ראה רש"י שם כמודה בברכתי ועונה אמן), וכאלו ענה אמן כן יהי רצון. ונענועים שלנו כאילו כביכול עושה, וזה סימן בידינו. וכמו "סלחתי כדברך" אנו מזכירים תאמר סלחתי וענה סלחתי כדברך, ומאיפה אנו יודעים וכי שמענו, אלא זה הכח שנתן לנו שנבקש תאמר סלחתי כדברך זה סימן ויאמר ה' סלחתי כדברך, כמו הסימן שעשה גדעון אם יאמרו תבוא אלינו סימן שנבוא אליהם ונצליח (שופטים ז). שרמז מהשי"ת בפייהם. וכל הנענועים שלנו אפילו מקטן רק שיועד לנו, מחויב בדבר, וגורמים הנענוע למעלה כביכול, שמנענו בראשו בהסכמה ועונה אמן. וענין עצירות רוחות רעות וטללים רעים, בעבור הנענועים מצילא דמהימנותא, יפנו מקום בהרחבת גבולי הקדושה.

בזה"ק (ח"ב קלה.) כגונא דאנון מתיחדין לעילא באחד אופי הכי איהי אתיחדת לתתא וכו'. נמצא שלש עשרה פעמים "אחד" כמנין אחד, לרמז כשמתיחדין בני ישראל לתתא כמו כן נעשה יחוד לעילא ואז נעשה השם שלם. ואיתא ע"פ (חבקוק ב כ) "וה' בהיכל קדשו", בחי' סוכה הפורס סוכת שלום, - הוי' פעמים אדנ"י דהיינו י' פעמים א' [ה' פעמים ד' וכו'], עם הד' אותיות, בגמטרי' שלום. ולא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום (עוקצין, פ"ג יב), כי לכל דבר השלימות משלים, כי אם אין שלום אין כלום, כי עשירות או איזה מידה שבעולם צריכים להשלום. כי "קשה עלי פרידתכם", היינו שבעיני הקב"ה קשה ואין לו הנאה ונחת אלא בזמן שבני ישראל הם באחדות, ואז יש לו הנאה ושמחה ואהבה, כי זה תלוי בזה, ושלשתם שייכים ומקושרים זה בזה, והשלום והשמחה ואהבה ענין אחד, שאהבה מכסה על כל פשעים, והשלום עושה כלי מחזיק ברכה, כי השכינה שורה על כלי שלם ולא פגום, וע"י שמחה של מצוה נעשה כלי מקבל הבטחתו. (מה שנאמר בקיבוץ בחוהמ"ס תש"ז)

לשמחת תורה

עוזר דלים הושיעה נא. דל הוא השכינה דלית לה מגרמי' כלום אלא ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים - תנו עוז לאלוקים, ובשמחת תורה שגומרים התורה ומתחילים מחדש ומחברים "לעיני כל ישראל" עם "בראשית", נעשה עיגול. עננו ביום קראנו, היינו ביום שמחת תורה שקוראים בתורה, שאז קוראים בתורה לקוב"ה, שהתורה שמתוית של הקב"ה, והסימן ד"ק מא"ת - ב"ש, שמזדווגים האותיות ונעשה יחוד, וד"ק הוא השכינה עם התורה, - ד' ד"ל, ק' התורה שקוראים. עננו ביום קראנו, שאנו קוראים בתורה, וכל ישראל יש לו עלי, וכולם שמחים בשמחת התורה והחסדים מתגברים ודוחין הגבורות, ומזה נעשה גבורות גשמים ומוליד ומצמיח שפע ברכה והצלחה.

מה שאנו שמחים בשמחת התורה ומכבדים אותה, והעיקר ללמוד ולקיים. ואנו לומדים מק"ו (אבות פ"ו ג) אם הלומד מחבירו הלכה אחת וכו' או אפילו אות אחת צריך לנהוג בו כבוד, התורה שמלמדת אותנו איך לקיים רצונו ית' עאכ"ו. והנה הקב"ה ברא העולם ע"י התורה, ובכל חלק מהבריאה יש בו חלק מהתורה, והתורה הוא כולו שמא דקודשא בריך הוא, "ושמנו קראת בשמך", כדאיתא ("אמרי פנחס" בראשית, וראה יקרא דמלכא בראשית תשל"ו). מרבי פנחס מקוריץ זצ"ל, עה"פ (בראשית ב יט) "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חי" הוא שמו", היינו מה שאדם לומד וקורא בתורה זה הוא ממש שמו. ולכן מה דכתיב (דברים לב ח) "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", כי כל אחד מבני ישראל, ממספר שישים ריבוא שהעולם נחלק לבני ישראל, יש לו חלק, וצריך לתקן כי בשבילו נברא. והתיקון, לכבוד התורה לכבוד הזמן שלא ילך לבטלה, ובזה אנו מתיחדין קוב"ה אורייתא וישראל חד, וקיום העולם ע"י זה, שמחת תורה.

המשך - עטרת תפארת

ונראה לבאר דהנה הקב"ה ברא את הבריאה כולה, ועל כן הוא זן ומפרנס את כל הברואים שברא, ולכן גבי הולכי מדבר אזי 'מן' ו'באר' השפיע עליהם הקב"ה כביכול משורת הדין לנחיצות חיותם, משא"כ 'ענני הכבוד' שזהו יותר מכדי מחייתם, כי לכאורה אפשר להם גם לולא זאת, וכאשר השפיע עליהם הקב"ה כן היתה זאת מבחינת אהבה יתירה, נמצא דב'ענני הכבוד' אשר הלך לפני העם ליישר הדרכים ולהסיר הקוצים והדרדרים, גילה הקב"ה את רוב אהבתו וחמלתו על כלל ישראל, בבחינת 'רחמים'.

ובכך יתבאר גם מה שאנו פותחים בברכת המזון בהזכרת שם 'אלוקים', כי ה'מזון' שאנו מקבלים זהו כביכול מושפע ממדת הדין, כי כן דרך הבורא לזון את יצוריו, אולם מאידך גיסא ה'תורה הקדושה' שזהו המתנה הגנוזה והיקרה ביותר, לא היה הקב"ה כביכול מחויב ליתנה לישראל, אלא שחנן הקב"ה אותנו והשפיע עלינו את התורה הק' בבחינת 'חסד', ועל כן כאשר אנו עומדים לברך על התורה הק' אנו מזכירים את שם הוי"ה המורה על מידת ה'חסד'.

יעזור השי"ת אשר כח סייעתא דשמיא דענני הכבוד ילוו אתכם כל הימים, ותזכו לקיים 'ואהבת את ה' אלוך' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך, ושתזכו להמשיך בזאת האחדות לעשות רצון אבינו שבשמים, ובמדרוז בתיתב לול"ב - 'ז'טהר לבנו לעבדך באמת', ואתם תזכו להמשיך להתפאר בה'יסודות' שהנחתם, ואנו נמשיך להתפאר במעשי ידי הישיבה להתפאר, בפירותיכם ובפירות פירותיכם, ותזכו לעלות מעלה מעלה במעלות התורה והיראה, ובמהרה נזכה לישב בסכת עורו של לויתן, בביאת גואל צדק, אמן.

(מתוך דא"ח בכנס אחדות חוה"מ סוכות תשע"ז)

תפארת לעושיה

ממשנתם הטחורה של רבותינו הק'

מצטער פטור מן הסוכה

בגמרא סוכה (כה:) "מצטער פטור מן הסוכה", אמר רבינו מזהר"ש על אביו מזהר"ם זצ"ל שאף פעם לא יצא מסוכתו אף שהיה גשם גדול וכולם יצאו הביתה, ושאלו ע"ז, ואמר: - אני מצטער בזה אם צריך אני לצאת, וכשאני פה אינני מצטער כלל.

מזלא טבא וגדיא יאה

הרה"ח מרדכי גרינפעלד שליט"א
להולדת הנינות

לעידכוני שמחות בקול זוועהיל
במס' 077-2291697 שלוחה 8

יו"ל ע"י מכון ספרי בית זוועהיל

רח' שמואל הנביא 73 (פינת יהוקאל) ירושלים msbz1020@gmail.com